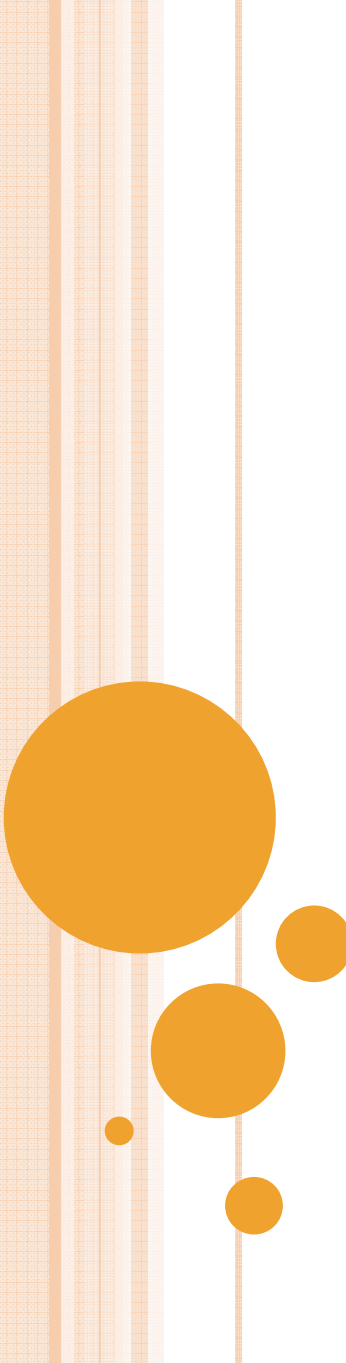

A SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI, A TOVÁBBBLÉPÉS LEHETSÉGES IRÁNYAI

SZÉKESFEHÉRVÁR 2010.10.20

Somogyi Eszter: somogyi@mri.hu

Gerőházi Éva: gerohazi@mri.hu

Városkutatás kft.

A SZOCIALIS VÁROSREHABILITÁCIÓ MODELLJE A NYUGAT-EURÓPAI VÁROSOKBAN

- 80-as évek vége, 90-es évek eleje: integrált programok európai nagyvárosokban: Big Cities, Soziale Stadt
- Az Unió társfinanszírozást biztosított (kísérleti Urban program, Urban I.-1994-1999, Urban II.-2000-2007)
 - 50-70%-os EU támogatás
 - Teljes programösszeg minimum 500 EUR/fő
 - minimum 20.000 lakosú városi terület
- Lipcsei charta (2007) a fenntartható európai városokról

MAGYARORSZAGI ALKALMAZHATÓSÁGÁNAK DILEMMÁI

- Céletterületek nagysága: 20.000 fős egységesen leromlott terület?
- Nincs hagyománya Magyarországon, behozható-e mesterségesen?
- Hogyan tudjuk a forrásokat a társadalmilag is leromlott területekre koncentrálni (ez korábban sem sikerült): Megoldás: lakásberuházások EU támogatásának feltételei
- Egyszerre jelentkezik a városmegújítási igény és a szegregációs veszély. Kérdés, hogy ki lehet-e egyszerre elégíteni mindkettőt? Forrásmegosztás szükségessége.

A VÁROSREHABILITÁCIÓ MODELLJEI MAGYARORSZÁGON

Phare Orpheus (2003)

- Integrált településfejlesztési akciók ösztönzése
 - 1 komponens: városi területek rehabilitációja
 - 2 komponens: közlekedési infrastruktúra fejlesztése
 - 3 komponens: foglalkoztatás ösztönzése

ROP (2004-06)

- ROP 2.2.1: város-rehabilitáció
- ROP 2.2.2: barnamezős rehabilitáció
- Kis mértékben ROP 1.1.2 turisztika (történelmi városközpontok fejlesztése)

ÚMFT (2007-08)

- ROP-ok városrehabilitációs intézkedései
- Funkcióbővítő városrehabilitáció (barnamező is a része)
 - Integrált szociális városrehabilitáció (a kisléptékű fejlesztések nem)
-

A SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ, MINT UNIÓS TÁMOGATÁSI PROGRAM

- Leromlott vagy leromlással fenyegetett városrészek (lakóterületek) fejlesztése: hagyományos városrészek és lakótelepek
- Terület jogosultsága: indikátorrendszer, két típusú területre eltérő mutatók
- Egyedül ezen jogcím alatt kapható az EU-ból lakóépület beruházásra is támogatás
- ESZA típusú programok kötelezőek (legalább 3)
- Budapesten kiemelt projekt: Magdolna program, jelenleg a IX. kerület, József Attila program. MJV-knek kötelező (Székesfehérvár mentességet kért)
- Kerületek és nem megyei jogú városok: pályázati rendszerben, kisvárosokban általában nem lehetséges (régió függő). Nyugat-Dunántúlon nem volt pályázati kiírás

IVS, MINT TERVEZÉSI KERET ÉS AZ ANTISZEGREGÁCIÓS TERV

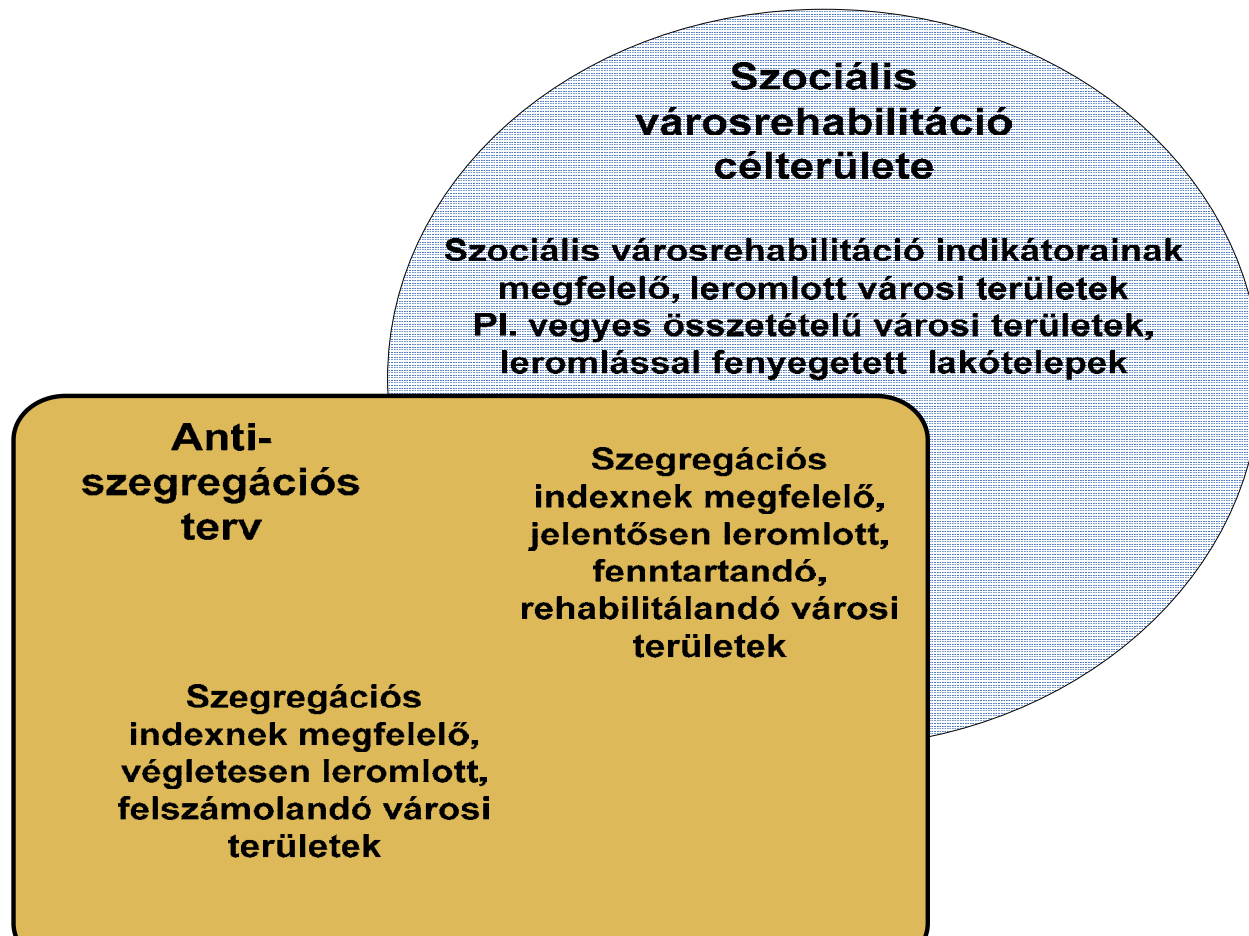
○ Integrált Városfejlesztési Stratégia:

- Városi és városrészi szintű helyzetelemzés
- Városi és városrészi fejlesztési stratégiák
- Akcióterületek kijelölése
- A beavatkozások megvalósításának pénzügyi és szervezeti keretei
- Antiszegregációs Terv: a szegregációs mutatót elérő, legalább 50 fős lakossággal rendelkező városi területek felmérése, stratégiai programjának megalkotása

A SZOCIÁLIS REHABILITÁCIÓ ÉS AZ ANTISZEGREGÁCIÓS TERV KAPCSOLATA

Az anti-szegregációs terv célterületeinek és a szociális városrehabilitáció célterületeinek összefüggése

A PÁLYÁZATI PROGRAMBA AUTOMATIKUSAN KÓDOLT PROBLÉMÁK

- Idősík: 2 éves akciótervek korlátai
- Politikai elköteleződés (magas társadalmi kockázat) – 2007-2008: 200 feletti funkcióbővítő 20 körüli szociális rehabilitációs program
- Politikai elköteleződés (magas fenntartási költségek)
- Programok kidolgozásának időigénye a megadottnál lényegesen nagyobb
- Flexibilitás problémái: két évre előre pontos tervezés, erős megkötésekkel (gúzsba köti az elkötelezetteket)
- Témalehatárolási problémák (oktatás, egészségügy kimaradt)
- Túladminisztrált pályázat (1. körben is, pl. biztosíték)

A SZOCIÁLIS VÁROSRÉHABILITÁCIÓ PÁLYÁZATI GYAKORLATA I. CÉLTERÜLET KIJELÖLÉS

- Lakótelepek preferálása erősebben leromlott területek helyett
- Túl erős piaci hatásnak kitett területek (Pl. Gát u., Kiskunfélegyháza)
- Funkcióbővítő és szociális rehabilitációs területek vegyítése (vegyesnek tartott területek)
- A leromlott terület indikátorai viszik be a valós célterületet

PÁLYÁZATI GYAKORLATA II.

BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK

- Infrastrukturális és intézményi felújítási elemek dominanciája
- Lakóépület felújítások kis volumene
- A problémás házakat nehezen tudják beintegrálni
- „szoft” elemek gyengesége – látszattervékenységek, célcsoport definiálás hiánya
- Uniformizált megoldások: gulyásparti és közösségi ház
- Közvetett alap alkalmazása

A SZOCIÁLIS VÁROSRÉHABILITÁCIÓ PÁLYÁZATI GYAKORLATA III.

PARTNERSÉG

- Nincs valódi partnerség a helyi lakossággal, szervezetekkel – programok felülről vannak kitalálva és vezényelve
- Megvalósítás szervezeti háttérének kérdése – szoft programok koordinálása a Városfejlesztő Társaságokban
- A közösség passzív marad, elvárásai vannak, de önmagáért nem tesz.

A SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ JÖVŐBELI LEHETŐSÉGEI

- Eltolódás várható a szociális rehabilitáció felé a városrehabilitáción belül (2011-2013)
- ERDF módosítás a marginalizált közösségek esetében (jól kell élni vele)
- Asszisztált projektgenerálás és mentorálás, magasabb elismert előkészítési, partnerség építési költségek szükségesek
- Adott esetben kevesebb, de jobb minőségű projekt lenne a cél, erősebb ASZT kapcsolattal
- A hosszú távú fenntarthatóságot több perióduson keresztül is biztosítani kellene EU-s forrásokból

